

som Staten hidtil har ydet Universitetet, have vi netop villet anvise, at vi betragte Universitetets Stilling som særlig; men idet vi tage Tilskuddet fra Universitetet, maae vi billigviis tage sært Hensyn, skøndt vi vel ikke kunne opgibe Controlen, til de Ønster, der fremkomme derfra. Nu er det saa, at ikke blot kan Universitetet udrede de Summer, der her er Tale om, men de ville kunne udredes ved Overskuddet i et Par Aar — saa stort har Overskuddet været i de sidste Aar. Og man maa ikke overse, at den Støttelse, der skulde bidrage det Halve af Udgiften, nemlig Communitetet, har sine ganske særegne Gode; Alt, hvad der efterhaanden er givet til Communitetet af private Mænd, har en endnu mere særlig Character end den Formue, Universitetet ellers eier. Jeg troer derfor, at man dog meget maa betænke sig paa at forkaste et saadant Forslag som det, her er stillet. — Og hvad nu Beliggenheden angaaer — da tør jeg ikke udtale mig med Hensyn til den større eller mindre Brandsfare, de forskjellige Dvarterer maatte frembyde. Det synes mig dog, at Pladsen maa ansees som ret god; Bibliothekets Bygning vil vel komme til at ligge i et Stræde, nemlig i store Fiolstræde, men den vil komme til at støde op til den aabne Plads ved Frue Kirke med Gavlen. Og der er gjort Alt, hvad der kan gøres af Architecten for at beskytte Bygningen mod Ildsvaade. Jeg skal endnu gjøre opmærksom paa, at vi selv have vist en stærk Tendens til at skaffe os et særligt Bibliothek. Vi have her lige ved Haanden Rigsdagens Bibliothek. Noget af det Første, vi gjorde, da vi kom sammen, var at bevilge en Sum til dette, og vi see jo ogsaa, at næsten alle Foreninger, der opstaae, ønske at skaffe sig et Bibliothek. Den ene Forening opstaaer efter den anden; de skaffe sig Bøger i den Retning, der mest tilfredsstiller deres Trang; hvorfor skulde da ikke ogsaa Universitetet staae paa, at dets billige Fordringer tilfredsstilles, Fordringer lig dem, andre Classer af Samfundet gjøre gjældende?

Grundtvig: Ja, det er maaffee vel Thinget bekendt, at jeg, saalidt jeg end i det Hele taget kan følge eller følges med den

ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), saa har jeg dog, baade i Henseende til Theatrets og Universitetets og i det Hele baade i Henseende til Videnskabens og Kunstens Forhold til Staten og til Statens Pengesækk, omtrent den samme Betragtningssmaaade. Dersom jeg derfor havde troet, at det kunde være til nogen Nytte at tage Ordet i den nylig afgjorte Sag om Theatret, saa vilde jeg ogsaa neppe kunne have stemt for den nye Theaterbygning, fordi jeg vilde have tænkt og sagt, at det er ingenlunde godt enten for Staten eller for Borgernes Fornøielse, naar Staten vil tage sig paa at besørge deres Fornøielse; det skal den altid overlade til dem selv og til de Folk, der aldrig ville fattes, som speculere deri. Men imidlertid vil min Betragtning af Universitetet og dets eiendommelige Bibliotheks Forhold, enten til Folket eller til Staten, dog ikke gjøre, at jeg skulde, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), enten finde det urimeligt eller fraraade, at Universitetet med de Midler, der engang ere dets egne eller ere bestemte til dets Formaal, skulde, naar det finder, at det trænger dertil, bygge sig et nyt Bibliothek eller et nyt Sted til dets Bogsamling. Jeg finder, at den Ting er forsaaavidt i sin Orden, men jeg kan heller ikke ved denne Leilighed fragaae, at jeg anseer denne Universitetsorden for en stor Uorden, fordi jeg troer, at et Folk og en Regering kan aldrig gjøre noget Daarliger i Henseende til Aandens Interesser eller i Henseende til Folkets Interesser, end naar de enten vilkaarligt efter deres eget Skøn eller efter nogle Magtstres eller Profesoreres Forslag ville gjøre en eensidig og dog egentlig død og magtesløs Videnskabeltighed til Roden for deres hele Embedsstand og til Maalestof for de aandelige Interesser i det Hele. Jeg anseer det, som sagt, for at være en stor Uorden, som vi maae haabe vil blive hævet med det Første; men saa længe denne store Uorden, Universitetet med sin Indflydelse, med sin overmaade store Indflydelse gennem Embedsstanden paa hele Folkets Tilværelse, saa længe den bliver bestaaende med sin døde og dræbende Indflydelse, ja saa kan det ikke findes andet,